



Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI Saziv
Prolečno zasedanje

Komisija za ljudska prava, polnu ravnopravnost,
Nestala lica i peticije

P-nr.19/2018

Priština, 25 april 2018

Z A P I S N I K

Sednici su pristvovali: Duda Balje, Lirije Kajtazi, Miljana Nikolić, Saranda Bogujevci, Frashër Krasniqi, Mexhide Mjaku-Topalli, Luljeta Veselaj-Gutaj i Albulena Balaj Halimaj.

Odsustvovali: Mirjeta Kalludra i Teuta Haxhiu.

Drugi učesnici: Teuta Prekazi-UN Human Rights, Besjan Bajrami-Ekonomia Online, Tafil Rrahmani IAP, Majlinda Sinani Lulaj-IAP, Fatjona Gegaj-Fakulteti Juridik UP, Faik Sylaj-Fakulteti Juridik UP, Edmond Nikolla Fakulteti Juridik UP, Visar Bivolaku-EUO/EUSR, Adelina Kajtazi-ABGJ /KPK Leonora Selmani-ABGJ/KPK, Naim Qelaj-Nacionalni koordinator za zaštitu od nasilja Adile Shaqiri-MRSS, Florentina Beqiraj-MD, Erita Thaqi-Fakulteti Juridik i Agnesa Sinani-MP.

Sednici su predsedavali Duda Balje, predsednica i Lirije Kajtazi, potpredsednica komisije.

Dnevni red:

1. Razmatranje Godišnjeg izveštaja za 2017 Institucije Narodnog advokata;
2. Izveštavanje pri Komisije u vezi primene Nacionalne strategije za zaštitu od nasilja u porodici i plan delovanja 2016-2020, o funkcionisanju skloništa i borbe protiv nasilja u porodici.

Pozvani: Nacionalni koordinator protiv nasilja u porodici pri Izvršnoj agenciji za polnu ravnopravnost i predstavnik Odeljenja za socijalne politike i porodice – MRSS,

3. Obaveštenje Funkcionalne komisije u vezi razmatranja peticija radne grupe;

4. Razno.

1. Razmatranje Godišnjeg izveštaja 2017. Institucije Narodnog advokata

Predsednica je rekla da je prisutan Narodni advokat, koji će predstaviti Izveštaj.

Hilmi Jashari: Godišnji izveštaj Institucije Narodnog advokata je podnet u roku propisanom Zakonom o Narodnom advokatu.

Ovaj izveštaj sadrži opis svih situacije u 2017. ljudskih prava i pregled svih izveštaja i preporuka se dostavljaju na javnim autoritetima na Kosovu.

Izveštaj je podeljen u tri dela koji se ocenjuju kao pitanje od posebnog interesa. Prvi deo se odnosi na funkcionisanje pravnog sistema na Kosovu, što smatramo kao jednu od najslabijih tačaka u čitavom sistemu, gde se analizira zašto imamo takvu situaciju i šta treba da se uradi da se poboljša takvu situaciju.

Drugi deo bavi se problemima koji utiču na funkcionisanje pravosudnog sistema na Kosovu, a takođe i naglašavajući sistemske probleme koje smo primetili tokom rada.

Treći deo uključuje funkcionisanje javne uprave ili izvršne vlasti.

Drugi deo izveštaja bavi u rezimeom svih izveštaja koji su ove godine tretirani i kao deo posebnih je finansijski izveštaj Institucije Narodnog advokata, koji smo podneli Komisiji za budžet i finansije Skupštine.

Tokom ove tri godine sam primetio da je sve zakonodavstvo koje je podneseno Skupštini za usvajanje, zapravo su zakoni za eventualne izmene i dopune iz prethodne godine. Tokom 2017. Godine usvojeno ke 21 zakona, od toga 50% su zakoni za izmenu, i to utiče na pravni sistem, jer ne postoji pravna sigurnost, kao i administratorima koji su implementirani takav zakon, ili sudovima i sudijama da odluče o pitanjima koja su upućena za razmatranje.

Proces usvajanja zakona i dalje predstavlja sistematski problem velikih protivrečnosti odredbi zakona, ali i unutar zakona.

Što se tiče funkcionisanja pravosudnog sistema, i tokom 2017. godine bilo je problema u odlučivanju u razumnom roku. Drugi problem je da nijedan građanin ne uspeva da dobije odštetu od države ako je mu je kršeno pravo na pravično suđenje.

Drugo pitanje je neizvršavanje pravosnažnih odluka, i nema promena u poređenju sa dve prethodne dvije godine. Postoji ogroman broj predmeta o kojim je sud doneo odluku, ali, nažalost, oni i dalje se ne sprovode.

Što se tiče izvršne vlasti, uključujući i dva nivoa, i dalje se karakteriše potpunom neodgovornošću. Ovu administraciju treba nadzirati efikasni sud

Predsednica, rekla je da je u izveštaju Evropske komisije za Kosovo, rad INA veoma dobro ocenjen.

Lirije Kajtazi, rekla je da ste preporučili institucijama priznavanje radnog iskustva pre rata, i značajno je da se prizna ovo iskustvo, jer diskriminirajuće politike su ove ljude udaljili sa posla.

Ona je rekla da smo imali naglašene slučajeve nege za omladinu u bolničkom odeljenju za rehabilitaciju, sa nalogom suda. Šta možemo uraditi u ovom pravcu za rešavanje ovog problema .

U vezi izmene i dopune zakona, upitala je da li to smatra zao unutrašnju potrebu ili ispunjavanje kriterijuma.

Në vazhdim fjala e deputetes Miljana Nikoliq, të mos përkthehet në gj. serbe, e kemi të përkthyer nga drejtoria juaj.

Miljana Nikoliq: Grupi Parlamentar Lista Serbe e ka shqyrtuar Raportin e Avokatit të Popullit, së bashku me rekomandimet nr. 265/2017 për shpenzimin e energjisë si dhe Raportin, ndonëse është detaj, nuk merret në mënyrë të hollësishme me problemet e komunitetit serb në Kosovë. Për komunitetin serb, i cili ballafaqohet me probleme të shumta, është ndarë vetëm një pasus në tërë tekstin, dhe edhe më pak se sa për komunitetin e shqiptarëve në veriun e Kosovës. Ndonëse problemi i komunitetit shqiptar në veriun e Kosovës nuk duhet zvogëluar, por duhet të punohet në mënyrë të përhershme për përmirësimin e pozitës së tij, këto probleme megjithatë nuk janë të një natyre të tillë e që mund të krahasohen me problemet e serbëve të tjerë në Kosovë. Gjithashtu nuk është e kuptueshme që komunitetet e romëve, ashkalinjëve dhe egjiptianëve në këtë raport marrin hapësirë më të madhe.

Përsëri ne jemi të vetëdijshëm se edhe të drejtat e pjesëtarëve të këtyre komuniteteve shkelen çdo ditë, por kemi fituar përshtypjen se në këtë raport problemi i komunitetit serb është lënë anash. Kështu që formalisht janë numëruar disa (por jo të gjitha) shkeljet e të drejtave të serbëve në Kosovë, kështu që si kompensim vëmendje më të madhe i është përkushtuar komuniteteve tjera.

E ftojme Avokatin e Popullit, që në kuadër të kompetencave të tij, të merret me garancitë kushtetuese të cilat serbët i kanë e të cilat rregullisht ju shkelen. Komisionet parlamentare, të cilat ekzistojnë, në mënyrë që pakicave t’ju garantohen të drejtat e caktuara, janë shndërruar vetëm në formalitet, pa kompetenca të qarta dhe pasoja të vendimeve të tyre. Trupa të ndryshme të cilat ekzistojnë në nivelin qendror, të cilat janë të themeluara që të merren me të drejtat e komunitetit serb, gjithashtu janë sjellë në nivelin e ekzistimit formal, më së shpeshti ballafaqohen me këtë bojkotim të qetë të administratës së përgjithshme. Në dokumentet personale serbët nuk kanë të drejtë në nacionalitetin e tyre, por janë të detyruar që të bëhen Kosovarë, e me këtë të drejtat e tyre kushtetuese përsëri në mënyrë të drejtpërdrejt shkelen.

Në gjykata, e drejta për përdorimin e gjuhës rregullisht iu shkelet, posaçërisht e drejta që procesverbalet i marrin në gjuhën serbe. Serbëve iu pamundësohet që institucioneve t’iu drejtohen në gjuhën e tyre të shkrimit, përkatësisht në alfabetin cirilik, ndonëse bëhet fjalë për një drejtë të patjetërsuar.

E drejta për përfaqësim të barabartë e proporcional në institucione diku-diku zbatohet, por askund në tërësi. Në fund, garancitë e shumta të cilat iu janë premtuar serbëve në kohën e shpalljes së pavarësisë së Kosovës, për çdo ditë janë vetëm shkronja të vdekura në letër, pa kurrfarë shprese që disa mekanizma të paraparë ndonjëherë të zbatohen.

Sa ju përket të rikthyerve, theksi është vendosur në mënyrë të paarsyeshme në Ministrinë e Komuniteteve dhe të Kthimit, si përgjegjëse kryesore për kthim të ngadalshëm, dhe kësaj i

është përkushtuar hapësirë më e madhe në këtë pjesë të raportit. Është e pandershme që në asnjë vend të mos përmenden problemet e mëdha me të cilat ballafaqohen serbët e kthyer.

Këtu nuk po mendojnë vetëm në vjedhjen e organizuar të kafshëve dhe të makinerisë dhe frikësimi i përditshëm e që më herët ka shkuar edhe deri në vrasje, të cilat asnjë herë nuk janë ndriçuar, por edhe në presion i cili vjen drejtpërdrejt nga institucionet e Kosovës.

Mospuna e Policisë së Kosovës për ndriçimin e këtyre krimeve ndikon si faktor refuzues për rikthimin e personave të shpërngulur. Mbyllja e të kthyerve në burgje të tjera është një mesazh i qartë i Qeverisë së Kosovës për të gjithë serbët e kthyer se në Kosovë, thjeshtë nuk janë të mirëseardhur, dhe se të gjithë mund të gjenden në disa aktakuza sekrete.

Në fund ky raport nuk është marrë me atmosferën e përgjithshme në shoqërinë kosovare dhe në media, në të cilën serbët, të kthyerit janë trajtuar si kriminelë luftime, protestat e dhunshme dhe pengimi i thyerjes nuk është i dënueshëm, dhe kthimi shpeshherë nuk është i suksesshëm, pikërisht për shkak të mungesës së çfarë do lloji qoftë të mbështetjes nga institucionet relevante.

Problem i posaçëm të të kthyerit është pasuria e uzurpuar e serbëve të Kosovës. Ndonëse raporti e ka prekur këtë temë, njëren pjesë të vogël të tij, raporti nuk flet për sabotimin sistematik dhe zgjidhjes së këtij problemi. Uzurpatorët e pasurisë serbe nuk shpërngulen, ndërsa ndërtime të ngritura jolegale në tokat e serbëve të Kosovës nuk rrënohen.

Më vonë do të flasë edhe për Raportin e Avokatit të Popullit për Agjencinë për Krahësim dhe Verifikim të Pasurisë, të cilin Lista Serbe e ka falënderuar, por problem i vërtetë në Kosovë, kur është fjala për uzurpimin pasurisë, nuk është vetëm mungesa e vullnetit, por frenimi sistematik për realizimin e të drejtave të serbëve, qoftë për kthim, gjithashtu edhe për qasje në pasurinë e tyre të patundshme.

Në fund, me shqetësim të posaçëm kemi vërejtur se në Raportin e Avokatit të Popullit nuk merret me diskriminimin e Strategjisë Nacionale të Kosovës për çështje të pasurisë, të cilat ide janë deri në fund shqetësuese për statusin e pasurisë së serbëve të ikur dhe të shpërngulur. Po theksojmë se këtu bëhet fjalë për dokumentin në hartimin e të cilit kanë marrë pjesë disa ministri të Kosovës, dhe ide të të cilave, por edhe ato problematike, kanë filluar që të zbatohen në ligje të caktuara.

Kur bëhet fjalë për të drejtat fetare, nuk është e kuptueshme që për Avokatin e Popullit nuk shihen shkelje të shumta të të drejtave të besimtarëve të krishterë, pjesëtarë të Kishës Ortodokse serbe. Fokusimi i gjithmbarshëm i raportit është në Ligjin për të Drejtat Fetare, i cili ende është në procedurë të shqyrtimit, dhe miratimi i të cilit është në pikëpyetje për shkak të opstrukcioneve të shumta dhe veprimeve jolegale brenda Kuvendit të Kosovës. Në anën tjetër, nuk është e kuptueshme që Avokati i Popullit nuk e njeh shkurtimin e të drejtave të besimtarëve serbë që të vizitojnë varrezat dhe kishat në disa vende në Kosovë, se gjuhen me gurë autobusët me besimtarë ortodoksë, të cilët shkojnë për të vizituar manastiret, kurse Policia e Kosovës i shlyen incizimet e këtyre ngjarjeve nga telefonat e atyre të cilët i kanë incizuar ngjarjen. Nuk është e kuptueshme që Avokati i Popullit nuk e di se çka po ndodhë në Prishtinë, ku institucionet e Kosovës e shfrytëzojnë pasurinë e Kishës Ortodokse Serbe që 18 vite, dhe para pak muajsh kanë paguar gjysmën e qirasë, dhe këtë pas negociatave disavejçare dhe presionit.

Avokati i Popullit edhe më tutje është dashur që t'i përkushtohet situatës të së cilës institucionet e Kosovës nuk dëshirojnë ta zbatojnë vendimin e Gjykatës Kushtetuese të

Kosovës përkitazi me pasurinë e Manastirit të Deçanit, ku bëhet fjalë për shkeljen më të hapur dhe më të ashpër të të drejtave të manastirit të krishterë, i cili tokën e vetë nuk mund ta regjistrojë. Kjo është çështje edhe e sundimit të Ligjit dhe institucioneve, dhe me këtë bëhet

fjalë për një çështje shumë të rëndësishme me të cilën zyra e madhe e Avokatit të Popullit është dashur që të merret me këtë. Në fund, nuk është e mundur edhe më tutje i padukshëm institucioni i Krishtit shpëtimtarë në vetë qendrën e Prishtinës, i cili posedon të gjithë dokumentacionin dhe është ndërtuar absolutisht në mënyrë legale, mirëpo me aksionet e

policisë, inspektimeve edhe në ndonjë mënyrë tjetër është pamundësuar përfundimi i punimeve të këtij tempulli por edhe qasja në vetë këtë tempull.

Faturimi i energjisë elektrike është bazuar në të dhëna jo të vërteta. Pjesa më e madhe e komunave në veri të Kosovës nuk e merr rrymën nga sistemi i KEDS-it. Prandaj, qytetarët e veriut të Kosovës nuk e shpenzojnë rrymën të cilën do ta merrnin nga KEDS-i. Me këtë, nuk ka kurrfarë diskriminimi të kushdo qoftë sipas vendit të vendqëndrimit, meqenëse ata nuk janë shfrytëzues të KEDS-it dhe nuk janë të obliguar që të paguajnë asgjë KEDS-it. Kjo çështje pret zgjidhje me marrëveshjen energjetike ndërmjet Serbisë dhe Kosovës në kuadër të dialogut të Brukselit.

Raporti me rekomandime nr. 265/2017 është i gabuar dhe me shifra jo të sakta. Ndonëse ky raport me rekomandime për rastin e Agjencisë për Krahasim dhe Verifikim të Pasurisë është një hap pozitiv konsiderojmë se nuk është i mjaftueshëm që Lista Serbe ta votojë këtë Raport të Avokatit të Popullit si institucion i cili do të duhej të ishte me besim të përgjithshëm. Për këto arsye, Lista Serbe nuk mund ta përkrrahë një raport të tillë të punës së Avokatit të popullit.

Predsednica, rekla je da na osnovu informacije KRE, sever Kosova je koristio struju Kosova. Ona je rekla da postoji Ministarstvo za povratak i da imaju svoj budžet i u koliko ovaj budžet nije iskorišćen od srpske zajednice, postavlja se pitanje ko ga je iskoristio. Dalje ona je naglasila da je sigurna da drugi nisu dobili ni jedan cent od ovog Ministarstva, upoznati smo sa socijalnim problemima romske, aškalijске i egipćanske zajednice. I upitala koliko je žalbi uputila srpska zajednica INA tokom 2017. Godine.

Lirije Kajtazi, rekla je da svako ko je pročitao izveštaj u vezi fakturisanja energije u 4 severne opštine Republike Kosova mogao je da vidi da je tamo bila diskriminacija zona, a poznato je da je diskriminacija postojala i u drugim zonama i specifikuje srpsku zajednicu. Ono što je pročitala koleginya liste srpske je pamflet Beograda i sada razumem žalbe srpskih građana na Severu, koji kažu da izborne liste bile su kompletno falsifikovane. Nije slučajna krađa katastarskog materijala od strane Srbije kako bi se bavili pitanjem imovine, nastavlja se sa problemom nestalih, ponekad donose delove tela, dok u pojedinim slučajevima kažu da imaju prepreke u vršenju verskog prava.

Ona je takođe rekla da predsednik Kosova mora da dobije dozvolu da bi posetio jednu crkvu, a pravoslavne crkve nisu samo srpske crkve, što ima datum drugog vremena.

Kosovska država je pružila mogućnost da ovu zajednicu tretira kaso sastavni deo ove zemlje i treba da delimo zajednički i dobro i loše. Ko želi da nastavi u ovoj formi mi ćemo saradivati i ko želi da prizna realnost, ali ne sa govorima koje je napisao Beograd.

Frashër Krasniqi, istakao je da Srpska lista treba da odluči da li ju zaista interesuje integracija Srba u kosovsko društvo, a ako ih ne interesuje, onda nemaju nikakvog smisla ni žalbe protiv institucija i države ukoliko je cilj neintegracija.

Beznačajno je kako Srpska lista ima neku vrstu velike reakcije samo kada je reč o pitanjima Srba.

Krasniqi je rekao da kršenjem ljudskih prava trebalo bi sagledati šta se dešava sa Romskom, Aškalijskom i Egipćanskom zajednicom, ali i sa Albancima.

On je naveo da rad INA-a i generalno institucija Kosova ne treba da se odnosi na etničku pripadnost, a INA to dokazuje i to treba pozdraviti.

Miljana Nikolić, g. Krasniqi jasno se vidi da niste razumeli šta sam rekla. Primetili ste da sam izveštaj pročitala, jer će to na ubedljiv način biti uvršteno u zapisnik. Kada sam naglasila izveštaj Narodnog advokata koji se bavi problematikom Albanaca na severu Kosova, takođe sam naglasila da bi trebalo detaljno da se bavi i problemom Roma, Aškalijskih, Egipćana i svih manjinskih zajednica na Kosovu. Ali, takođe treba da se bavi i brojnim problemima sa kojima se suočava srpska zajednica, dok sam predstavnik srpske zajednice. Ova komisija trebala bi osuditi policijske napade koje smo pretrpeli 26. marta 2018. godine, ali ista u vezi toga nije se izjasnila. Glasala sam protiv Izveštaja Narodnog advokata za 2017. godinu.

Albulena Balaj, nadovezujući se sa prethodnim govornikom, rekla je da što se tiče zapisnika, nikada nije izglasano bez pitanja da li imate primedbi, mi smo oni koji, ako imamo nešto možemo izmeniti ili dopuniti zajedno sa administracijom Komisije. Prema tome, razlog za zapisnik ne postoji. Što se tiče toga što je rekla koleginica o uzurpaciji imovine od strane Albanaca to je ozbiljno, uverena sam da ni jedan građanin Kosova nije uzurpirao imovinu srpskog građanina, zapravo smo svedoci toga da su srpski građani prodavali Albancima istu imovinu 5 ili 6 puta.

U nastavku je pokrenula pitanje o harmonizaciji zakona i da trebamo imati instituciju koja se bavi isključivo harmonizacijom zakona Republike Kosovo, to je vrlo važno, postoje mnogi zakoni koji su protivrečni i u saradnji sa vama ovo pitanje ću pokrenuti i na parlamentarnoj sednici.

U nastavku sednicom je predsedavala Lirije Kajtazi, potpredsednica Komisije.

Mexhide Mjaku-Topalli, navela je da su u ovom izveštaju predstavljena realna pitanja, za neke preporuke INA-a, diskutovali smo i u Komisiji i Skupštini. Istakla je da ju interesuje da zna da li ove godine ima više žalbi nego ostalih godina ili je minimiziran broj žalbi građana upućenih INA-u.

Mjaku-Topalli je naglasila da je Nacrt-poslovnika Skupštine usvojen na prvom razmatranju u Skupštini i da je preporuka INA-e obuhvaćena da se o izveštaju Narodnog Advokata samo raspravlja, ali da se ne glasa.

Što se tiče izveštaja o fakturisanju električne energije za četiri opštine u severnom delu Republike Kosovo, o čemu smo diskutovali i u Skupštini, interesuje me da znam da li ste dobili odgovor od suda ili i dalje traje to pitanje.

Saranda Bogujevci, rekla je da najviše ceni rad Narodnog advokata.

Dok je navela da je bila u pokretu kada je dobila vest da je osoba koja je osuđena za ubistvo članova njene porodice, od strane suda u Srbiji puštena iz zatvora tri i po godine ranije, ističući da je ta vest loš trenutak za nju i da je veoma zabrinuta.

Hilmi Jashari, rekao je da što se tiče priznavanja radnog iskustva, nedavno su objavili izveštaj u kojem su tretirali diskriminaciju građana zemlje na ovoj osnovi i na osnovu ovog zakona, jer penzije za koje je plaćen doprinos prema našem tumačenju i prema sudskoj praksi Evropskog suda u Strazburu smatra se imovinskim pravom. Naše sugestije su bile, ili da se smanji ovaj vremenski rok ili drugo, da im se pruži mogućnost kupovine staža kao što je u nekim drugim državama.

Što se tiče mehanizma za zaštitu od torture, za rehabilitaciju mladih, rekao je da su izveštaji javni i sugestije su proizašle za preventivne mere, kao i sa preporukama za Ministarstvo obrazovanja.

On je rekao da je u izveštaju veoma širi opis što je u suprotnosti sa onim što je rekla poslanica Miljana Nikolić.

INA je ocenjena kao najpoverljivija institucija na Kosovu, prošle godine uputio sam zahtev da posetite Instituciju Narodnog advokata ukoliko imate bilo kakvih zabrinutosti i mi bi bili u mogućnosti da vas saslušamo i vidimo koji su ti problemi za koje smatrate da treba da se razmotre.

Što se tiče pitanja fakturisanja električne energije, ako ste pročitali izveštaj INA, ne radi se o etničkoj diskriminaciji. Najbolji način da se reši problem povratka je da se ovo pitanje reguliše zakonom. Takođe je rekao, zamolio bi vas da vi kao poslanici Skupštine Republike Kosovo da podnesete slučaj u INA i pružite mi priliku da obavim svoj posao, a zatim izvršite procenu šta god smatrate odgovarajućim.

Ako nemate takve slučajeve, nemojte imati predrasuda, jer više doprinosite podelama, sa procenama koje nisu održive.

Što se tiče broja žalbi od strane srpske zajednice, ukupno je 8%, zapravo 14% koje smo otvorili, to je evidentirano u izveštaju, svi ovi sistematski problemi koje sam naveo utiču i na srpskog građanina.

Što se tiče sprovođenja preporuka INA, postoji povećanje nivo sprovođenja, ali nije dovoljan. Skupština Kosova nije uspela da pravilno vrši svoju nadzornu funkciju, prošle godine smo izvršili poređenje između vršenja zakonodavne i nadzorne vlasti, a rezultati su bili iznenađujući, jer donošenje zakona je 94%, dok je parlamentarni nadzor na nivou od 6 %.

On je rekao da veliki problem koji muči kosovsku omladinu jeste upotreba droge, jer je zabrinjavajuće da je od 23 godine starosti, koliko je bio prosek korisnika droge, u roku od dve godine palo na 16 godina starosti.

Što se tiče fabrike šavnih cevi, Ustavni sud je dao poslednju reč i u ovim slučajevima INA ne može da se meša, jer je to pravosnažna sudska odluka.

Luljeta Veselaj-Gutaj, pitala je, da li se sprovode preporuke koje ste plasirali institucijama uključujući i Skupštinu Kosova.

Hilmi Jashari, naveo je da ukoliko govorimo u procentima, oko 40-46% preporuka su sprovedene.

Lirije Kajtazi, na kraju je iznela na glasanje Godišnji izveštaj Institucije Narodnog advokata za 2017. godinu.

Sa 5 glasova za, 1 protiv i bez uzdržanih glasova, zamenica predsednice je zaključila da je Komisija donela sledeću:

Preporuku

Skupština da usvoji Godišnji izveštaj Institucije Narodnog advokata za 2017. godinu.

2. Izveštavanje pred Komisijom o sprovođenju Nacionalne strategije za zaštitu protiv nasilja u porodici i Plana delovanja 2016-2020, za funkcionisanje skloništa i borbu protiv nasilja u porodici. Pozvani: Nacionalni koordinator za borbu protiv nasilja u porodici; Izvršni šef Agencije za rodnu ravnopravnost i predstavnici Departmana za socijalnu politiku i porodicu-MRSP

Lirije Kajtazi, za izveštavanje o sprovođenju Nacionalne strategije za zaštitu od nasilja u porodici, istakla je da je prisutan Nacionalni koordinator, kome je dala reč.

Naim Qelaj, naveo je da je glavni izazov u sprovođenju ove strategije koordinacija. Mišljenja sam da bude redovno izveštavanje Međuministarske grupe, gde sva ministarstva i agencije koje su deo grupe, da izveštavaju na dvomesečnoj ili tromesečnoj osnovi u Kancelariji koordinatora. Uskoro će biti stvorena jedinstvena baza podataka o slučajevima nasilja u porodici, što je dugogodišnji zahtev. Važnu ulogu u sprovođenju ove strategije imaju i opštine.

Stubovi strategije su sprečavanje, podizanje svesti, zaštita i koordinacija, što se tiče sprečavanja i podizanja svesti održane su kampanje u školama i institucijama.

Održana je javna kampanja kako bi osudili slučajeve nasilja u porodici, da se ne osuđuje sama žrtva, već da se osudi počinilac. Na osnovu strategije, predviđeno je da u školama bude još 80 pedagoga i psihologa, za koje do sada nismo imali pozitivnih povratka.

On je naveo da je razgovarao sa Ministarstvom obrazovanja i ponovo ću insistirati da se ovo desi, jer u većini škola nema takvog profesionalnog kadra koji je vrlo važan.

Što se tiče zaštite i koordinacije, u svim sudovima i tužilaštvima, postoje posebne jedinice za rešavanje slučajeva nasilja u porodici, što se tiče zakonodavstva, istrage i procesiranja, Kosovo čini veliki korak izmenama Krivičnog zakonika, jer po prvi put kod nas, nasilje u porodici je utvrđeno kao posebno krivično delo.

Što se tiče rehabilitacije i reintegracije, to je najizazovniji deo, jer ima velike finansijske troškove.

Zatim je rekao da je strategija vrlo dobar dokument, da je sprovodljiv i da ćemo u buduću pokušati da raščlanimo u modulima, tako da svaka agencija i svako ministarstvo ima samo svoj deo zadataka koje treba da realizuju, zatim to će uticati da i Kancelarija koordinatora lakše nadgleda sprovođenje strategije.

Mexhide Mjaku-Topalli, bila je zainteresovana da zna u kojim ministarstvima postoji stagnacija u sprovođenju strategije.

Što se tiče pitanja skloništa, to je bio problem i u prošlom mandatu, kako ste zamislili posebnu budžetsku liniju za opštine, tako da opštine direktno podržavaju i socijalne slučajeve za usluge, ali i skloništa u onim opštinama u kojima su.

Što se tiče nadoknade žrtava nasilja u porodici, naglasila je da se to ne dešava. U vezi sa ovim pitanjem, naglasila je potrebu za boljom saradnjom između nekoliko institucija,

poput policije i sudova, radi boljeg informacija o pravima žrtava, koje imaju pravo na nadoknadu za ono što se tim žrtvama dogodilo.

Zatim, bila je zainteresovana da zna da li imate izveštavanja službenika za rodnu ravnopravnost koji su određeni po opštinama.

Od strane Nacionalnog koordinatora smo shvatili da je sprovedeno 20% strategije u periodu 2016-2018. godine i to smatra zabrinjavajućim.

Što se tiče položaja pedagoga i psihologa, ona je naglasila da je upoznata s time da je MONT izdvojilo budžet, ali su opštine to iskoristile u druge svrhe.

Luljeta Veselaj-Gutaj, naglasila je da je od interesa da škole ne ostanu sa jednim pedagogom ili psihologom.

U sadašnjoj situaciji u području Prizrena ne vide se pozitivni pomaci. Kosovo je postiglo napredak Krivičnim zakonikom što se tiče obuhvaćanja nasilja u porodici kao krivično delo, ali trenutna situacija u zemlji što se tiče nasilja u porodici je veoma zabrinjavajuća i svi akteri zajedno moraju raditi na pronalaženju mehanizama zaštite kako bi dospeli u porodicu, da pruže neku vrstu senzibilizacije u porodici, a zatim da imamo kampanju za podizanje svesti sa žrtvama da imaju pravo na nadoknadu.

Albulena Balaj-Halimaj, navela je da je uspjeh neupitan ukoliko postoji institucionalna veza koja se navela na početku, takođe i kampanje za podizanje svesti imaju svoju ulogu u daljoj edukaciji građana u tom pogledu.

Naim Qelaj, istakao je da je Skupština deo međuinstitucionalne grupe i za sve to je odgovornost svih.

Ministarstvo obrazovanja nije sprovedo strategiju, dok što se tiče popunjavanja 80 položaja sa pedagozima i psiholozima, rekao je da nije upoznat s time da li je ovo ministarstvo izdvojilo budžet.

Naglasio je da će izmena Zakona o zaštiti od nasilja u porodici biti neophodna, s obzirom da se menja oblik pravnog tretmana ove pojave, jer je sada to krivično delo.

Što se tiče funkcionisanja skloništa, to nije krivica MRSS-a, već kako je planirano ispunjavanje finansijske strane. Što se tiče nadoknade žrtava nasilja u porodici, Ministarstvo pravde je objavilo formular, dok se nadoknada daje u završnoj fazi završetka sudskog postupka.

Leonora Selmani, rekla je da je Agencija za rodnu ravnopravnost u saradnji sa Ambasdom SAD-a o žrtvama zločina održala sastanak za prezentaciju formulara za nadoknadu štete. Mi smo u saradnji i sa Kancelarijom koordinatora i drugim institucijama, kako bi kao međuministarska grupa uspele da sprovedemo ovu strategiju i zakon koji nas sve obavezuje.

Adile Shaqiri-Basha, istakla je da što se tiče sprovođenja strategije, konkretno u vezi stuba zaštite žrtava nasilja u porodici, uvek smo ispunili taj cilj.

Iznos kojim će se podržati skloništa tokom ovog perioda, a koji više nije godinu dana, nego period maj - decembar 2018. godine, je oko 200.000 evra.

U decembru 2017. godine, Premijer je posebnom odlukom, dodatnim sredstvima podržao samo skloništa

MRSS je izdvojilo iznos od 65 hiljada evra za podršku skloništim za period januar-mart. Što se tiče reintegracije žrtava, postoji reintegracija, ali se suočavamo izazovom dugoročne integracije žrtava nasilja u porodici.

Lirije Kajtazi, na kraju se zahvalila predstavnicima pozvanih institucija na sve ove informacije i izrazila je uverenje da ćemo svi zajedno raditi, kako bi kao društvo lakše prevazišli ove probleme .

Predsedavajuća Lirije Kajtazi, za tačku 3 i 4 dnevnog reda, zaključila je da se zbog nedostatka kvoruma, odlažu za narednu sednicu.

Sednica je završena u 15:40 časova.

Pripremljeno:

Osooblje za podršku Komisiji

Predsednica Komisije,

Duda Balje